

УРОК
15

СЕМЕЙСТВО И РОДНИНИ

Допълнителни занимания за грамотност:
Сродни думи и корен на думата.



Указания за доброволци, учители и деца

В този урок ще си поговорим за това какво е семейството и кой близък до нас кръг наричаме така. Междувременно ще упражняваме сродни думи.

ДИСКУСИЯ

- Да си поговорим.
Семейството може да има различни определения. Едното са роднините, майка, баща, братя, сестри, братовчеди. Другото определение включва тези, които са ни най-близки, с които живеем. Част от семейството на Пипи Дългото Чорапче например е нейният кон.

ДИКТОВКА

Да прочетем началото на „Пипи Дългото Чорапче“.

„В покрайнините на малкото градче имаше една запустяла градина. Сред градината се издигаше стара къща, а в къщата живееше Пипи Дългото чорапче. Тя беше на девет години и живееше тук сам-самичка. Нямахме нито майка, нито татко — нещо, което всъщност беше много хубаво, защото никой не ѝ казваше да си ляга тъкмо когато ѝ беше най-весело, или пък да гълта рибено масло, когато ѝ се ядяха бонбони.

Някога Пипи имаше татко, когато много, много обичаше; имала си е и майка, но тъй отдавна, че изобщо не я помнеше. Майка ѝ умряла, когато Пипи била съвсем мъничко бебе и така врецяла в люлката, че никой не можел да се доближи. Пипи вярваше, че сега майка и е на небето и надзърта през някоя дупчица за своето момиче, затова често махаше нагоре с ръка и се провикваше:

— Не се тревожи! Все някак ще се оправя!

Пипи не беше забравила баща си. Той бе морски капитан и кръстосваше големите морета. Пипи пътуваше с него на кораба, но един ден по време на силна буря вятърът отнесе баща ѝ в морето и той изчезна. Ала Пипи беше съвсем уверена, че някой ден той ще се върне. Не можеше да повярва, че е загинал и мислеше, че е слязъл на брега на някой остров, пълен с негри, които са го направили свой крал. И че сега той се разхожда цял ден със златна корона на главата.

— Моята майка е ангел, а татко ми — негърски крал. Наистина не всички деца могат да се похвалят с такива чудни родители — обичаше да повтаря доволна Пипи. — А когато татко си построи кораб, ще дойде да ме вземе и ще стана негърска принцеса. Ех, че живот ще бъде!“

УРОК
15

СЕМЕЙСТВО И РОДНИНИ

Допълнителни занимания за грамотност:
Сродни думи и корен на думата.



УПРАЖНЕНИЯ ПО ПРАВОПИС

● Правила:

- Сродни думи се наричат тези думи, които имат обща част с еднакво значение. Тази обща част на думите се нарича корен. Например думите – стар, старец и остарявам са сродни и общият им корен е думата стар. чист – изчистя – чистота (корен чист). полет – летя – летец.
- С помощта на сродните думи проверяваме правописа на гласните. спОртист – спортен, спорт. млАдеж – млад, младост.

● Примери и задачи:

Определете корена на всяка дума:

пътник	пътува	пътека	цар
царски	царува	море	моряк
морски	злато	златар	позлатен
пази	пазач	позлатен	цвете

Пропуснатите думи са сродни на думата от заглавието. Кои са те?

М---рзеланка
Имало едн мома. Тя била много ----- . По цял ден -----и си повтаряла:
„Ах, колко ме -----!“ Нарекли я ----- . Заради нейния -----
никой не забелязвал красотата ѝ.

Отгатнете гатанките. Препишете ги. Подчертайте сродните думи в тях.

Като жаравата жари, а не разпалва пожари. Що е то? (к-пр-ва)	Без сладило подсладява, без горчило огорчава. Що е то? (д-м-т-)	Денем са отворени, нощем са затворени. Що е то? (оч-т-)
--	---	---

УПРАЖНЕНИЯ ПО АРИТМЕТИКА

● Пресметнете:

$$\begin{array}{l} 15 \cdot 5 = \dots\dots \quad 250 \cdot 3 = \dots\dots \quad 43 \cdot 6 = \dots\dots \quad 25 \cdot 5 = \dots\dots \\ (450 - 33) - 73 = \dots\dots \quad 300 - (5 \cdot 30) = \dots\dots \quad (49 \cdot 2) - (14 \cdot 6) = \dots\dots \end{array}$$

ПРАКТИЧЕСКА ЗАДАЧА

- Представи си, че си магьосник с необикновени сили за ден и можеш да промениш света. Опиши ни с няколко изречения какво би променил.

